

อาเซียนผงาด! จ่อขึ้นแท่นตลาดฮาลาล แห่งใหม่ ท่ามกลางความตึงเครียดในตะวันออกกลาง

วิกฤตความขัดแย้งทางภูมิรัฐศาสตร์ในตะวันออกกลาง กำลังผลักดันให้ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (อาเซียน) กลายเป็นหมุดหมายสำคัญแห่งใหม่ของอุตสาหกรรมอาหารและฮาลาลโลก ด้วยข้อได้เปรียบด้านเสถียรภาพที่เอื้อต่อการลงทุน และการมีฐานประชากรมุสลิมที่ใหญ่ที่สุดในโลก ส่งผลให้ประเทศต่างๆ ในอาเซียนเร่งปรับตัวและออกกฎระเบียบเพื่อคว้าโอกาสทองในการเป็นผู้นำตลาดฮาลาลยุคใหม่นี้

เป็นที่ทราบกันดีว่าภูมิภาคตะวันออกกลาง เช่น ซาอุดีอาระเบีย สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ (UAE) และ โอมาน ได้รับการยอมรับในฐานะศูนย์กลางฮาลาลระดับโลกมาอย่างยาวนาน เนื่องจากประชากรส่วนใหญ่ในภูมิภาคนี้เป็นชาวมุสลิม อย่างไรก็ตาม สถานการณ์ความขัดแย้งทางภูมิรัฐศาสตร์ที่กำลังดำเนินอยู่ในปัจจุบัน ระหว่างสหรัฐ-อิสราเอล อิหร่าน และกลุ่มประเทศตะวันออกกลาง ได้ส่งผล กระทบต่อเสถียรภาพและสร้างความไม่แน่นอนให้กับภาคธุรกิจอย่างมาก

คุณเดวี สุรัตติ (Dewi Suratty) ผู้ก่อตั้งและประธานเจ้าหน้าที่บริหารของ Dawn Horizon ซึ่งเป็นบริษัทที่ปรึกษาด้านจริยธรรม ได้กล่าวในงานแสดงสินค้าอาหารและบริการ Food and Hospitality Asia (FHA) ประจำปี 2026 ณ ประเทศสิงคโปร์ว่า วิกฤตการณ์ในตะวันออกกลางนี้แท้จริงแล้วกลับกลายเป็นการเปิดโอกาสครั้งสำคัญให้แก่อุตสาหกรรมฮาลาลในภูมิภาคอาเซียน เนื่องจากบริษัทและธุรกิจต่างๆ ที่กำลังมองหาสภาพแวดล้อมที่มั่นคง ปลอดภัย แต่ยังคงเป็นมิตรต่อชาวมุสลิมในการสร้างและขยายฐานธุรกิจ จะเริ่มหันมามองภูมิภาคอาเซียนเป็นเป้าหมายหลัก ซึ่งทำให้อาเซียนพร้อมที่จะก้าวขึ้นเป็นตลาดเติบโตทางฮาลาลแห่งใหม่ และเป็นผู้ที่โลกจับตามอง

หากพิจารณาจากขนาดประชากร ประเทศที่มีประชากรมุสลิมมากที่สุดในโลกไม่ได้ตั้งอยู่ในตะวันออกกลาง แต่คือ "อินโดนีเซีย" ในภูมิภาคอาเซียน ซึ่งมีประชากรมุสลิมไม่ต่ำกว่า 205 ล้านคน หรือคิดเป็นร้อยละ 87 ของประชากรทั้งหมด ประกอบกับประเทศเพื่อนบ้านอย่างมาเลเซียและบรูไนก็มีประชากรส่วนใหญ่เป็นชาวมุสลิมเช่นเดียวกัน

ศักยภาพอาเซียนและการปรับตัวของภาครัฐ

อาเซียนได้เปรียบจากการเป็นพันธมิตรกันของ 11 ตลาดที่มีเอกลักษณ์และจุดแข็งต่างกัน ซึ่งช่วยสร้างโอกาสการค้าภายในภูมิภาค (Intratrade) ได้อย่างมหาศาล โดยคุณเดวิดระบุว่า หากธุรกิจสามารถเข้าถึงตลาดหนึ่งในอาเซียนได้ ก็จะสามารถเติบโตต่อยอดไปยังประเทศอื่นได้ตามความต้องการ เธอยังชี้ว่า "สิงคโปร์" เหมาะสมที่สุดในการเป็นผู้บุกเบิกรายแรก (First Mover) ส่วนเวียดนามและกัมพูชาเป็นตลาดเกิดใหม่ที่น่าค้นหา ธุรกิจจึงควรมองการเติบโตแบบเชื่อมโยงภูมิภาค (Regionalisation) มากกว่าการเน้นเพียงตลาดเดียว (Silo)

ปัจจุบันความสำคัญของอาหารและการท่องเที่ยวฮาลาลพุ่งสูงขึ้นจนหลายรัฐบาลเร่งออกนโยบายรองรับสิงคโปร์ซึ่งมีประชากรมุสลิมมากกว่า 15% ได้ขับเคลื่อนผ่านสภาศาสนาอิสลามแห่งสิงคโปร์ (MUIS) ที่ร่วมมือกับสภาฮาลาลนานาชาติ เพื่อเพิ่มการเข้าถึงอาหารและเครื่องดื่มในท้องถิ่น โดยปีที่ผ่านมามี MUIS ได้ใช้กรอบการทำงานใหม่เพื่อรับรององค์กรฮาลาลต่างประเทศถึง 88 แห่งทั่วโลก ซึ่งช่วยเปิดรับผู้บริโภคมุสลิมและเพิ่มอำนาจการควบคุมดูแลด้านกฎระเบียบ

แม้แต่ประเทศที่ไม่ได้มีประชากรมุสลิมเป็นส่วนใหญ่อย่าง "เวียดนาม" ก็หันมาให้ความสำคัญในระดับรัฐบาลอย่างจริงจัง โดยนายบิลลี อานูกราร์ กูตพาณิซียันโดนีเซียประจำสิงคโปร์ เผยว่า เวียดนามได้จัดตั้งสำนักงานเฉพาะด้านการรับรองฮาลาลภายใต้หน่วยงานมาตรฐานท้องถิ่นแล้ว เนื่องจากเป้าหมาย 2 ประการ คือ 1) เพื่อการส่งออกสินค้าเกษตรและประมงไปยังตลาดฮาลาล และ 2) เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวมุสลิมที่เดินทางเข้าเวียดนามมากขึ้น ซึ่งพร้อมที่จะใช้จ่ายเงินกับอาหารและสิ่งอำนวยความสะดวก

อินโดนีเซียกับการผลักดันมาตรฐานฮาลาลหนึ่งเดียว อินโดนีเซียในฐานะตลาดมุสลิมที่ใหญ่ที่สุด ตั้งเป้าเป็นผู้เล่นฮาลาลรายใหญ่และมุ่งครองส่วนแบ่ง 15% ถึง 17% ของอุตสาหกรรมฮาลาลโลก โดยได้บังคับใช้กฎหมายให้สินค้าอาหารและเครื่องดื่มทั้งหมดต้องได้รับการรับรองฮาลาลมาตั้งแต่ปี 2567 เว้นแต่จะอยู่ในรายการยกเว้น (Positive List) รัฐบาลอินโดนีเซียมองว่าข้อบังคับนี้ไม่ใช่กำแพงการค้า แต่เป็นแนวทางสู่การค้าที่ไร้รอยต่อ ล่าสุดยังได้เปิดตัวระบบรับรองฮาลาลเวอร์ชันลดความซับซ้อนสำหรับธุรกิจขนาดเล็ก เพื่อแก้ปัญหาข้ออ้างเรื่องความยุ่งยากและต้นทุนสูง ซึ่งกระบวนการสร้างความเป็นเอกภาพนี้ อาจช่วยให้อินโดนีเซียก้าวขึ้นเป็นผู้นำในการประสานมาตรฐานฮาลาลให้เป็นหนึ่งเดียวทั้งในระดับภูมิภาคและระดับโลกได้ในอนาคต

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ประกอบการไทย

แนวโน้มการเติบโตของตลาดฮาลาลในอาเซียนถือเป็นโอกาสทางเศรษฐกิจครั้งใหญ่ที่ผู้ประกอบการไทยควรรับคว้าไว้ด้วยกลยุทธ์ดังนี้

- ใช้สิงคโปร์เป็นสปริงบอร์ดขยายสู่ภูมิภาค: เปลี่ยนจากการมองตลาดแยกส่วน (Silo) มาเป็นกลยุทธ์ระดับภูมิภาค (Regionalisation) โดยใช้สิงคโปร์เป็นจุดเริ่มต้นทดสอบตลาด เพราะมีกลไกยอมรับองค์กรรับรองฮาลาลต่างประเทศถึง 88 แห่งทั่วโลก ซึ่งจะช่วยลดอุปสรรคและเชื่อมต่อเครือข่ายได้ง่ายขึ้น
- เร่งยกระดับสินค้าเกษตรและประมงฮาลาล: เวียดนามกำลังเร่งพัฒนามาตรฐานฮาลาลในภาคเกษตรกรรมและเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำเพื่อการส่งออกอย่างจริงจัง ผู้ประกอบการไทยในฐานะครัวของโลกต้องเร่งยื่นขอการรับรองฮาลาลในกลุ่มนี้ตั้งแต่ต้นน้ำเพื่อรักษาขีดความสามารถทางการแข่งขัน
- ปรับมาตรฐานรับเกณฑ์เข้มงวดของอินโดนีเซีย: สินค้าอาหารและเครื่องดื่มต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบฮาลาลของอินโดนีเซียอย่างเคร่งครัดเพื่อเจาะตลาดมุสลิมที่ใหญ่ที่สุดในโลก พร้อมทั้งศึกษาและใช้ประโยชน์จากระบบรับรองเวอร์ชันลดความซับซ้อนเพื่อความรวดเร็ว
- ขยายโอกาสเข้าสู่ห่วงโซ่ "การท่องเที่ยวฮาลาล": กลุ่มนักท่องเที่ยวมุสลิมเดินทางเข้าสู่อาเซียนและพร้อมใช้จ่ายเงินมากขึ้น ภาคบริการและอาหารของไทยควรเร่งเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกและเมนูฮาลาลที่ได้มาตรฐานเพื่อรองรับกลุ่มที่กำลังซื้อสูงเหล่านี้

ที่มา : <https://www.foodnavigator-asia.com>